

**Poziția oficialităților Guvernului Republicii Moldova față de Declarația Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova cu prilejul
Zilei Sindicatului – 7 iunie**

Nr.	Inițiativa CNSM	Ministerul Finanțelor scr. nr.05-17/114 din 23.06.21 executor: Bodrug Tatiana tel-0-22-262727	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale scr. nr.02/3522 (6168) din 25.06.21 executor: Paulina Tudos tel-0-22-268813	Casa Națională de Asigurări Sociale scr. nr.2959 din 25.06.21 executor: Pali Daniela tel-0-22-257797	Compania Națională de Asigurări Sociale scr. nr.01-02/1488 din 25.06.21 executor: Diana Șarco tel-0-22-780296
01.	Amendarea legislației în vederea neimpozitării și scutirii de contribuții de asigurări sociale de stat și prime de asigurare obligatorii de asistență medicală a sumelor achitate de angajator pentru vaccinarea salariaților	Mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, plățile efectuate de angajator până la 31 mai 2021 pentru procurarea vaccinului și serviciul de vaccinare anti-COVID-19 se permite spre deducere obligatorii și de primele de asigurare obligatorie de asistență medicală. (în baza Dispoziției Comisiei p/u SERM nr.1163/1997) De menționat că, Dispoziția respectivă nu mai este în vigoare ca urmare a Hotărârii Curții Constituționale nr.15 din 28.04.21, prin care s-a declarat neconstituțională Hotărârea Parlamentului privind declarația stării de urgență nr.49 din 31.03.21. <u>Astfel, Ministerul va examina în următorul exercițiu de modificare a legislației, a oportunității propunerii înaintate.</u>	Calculul și plata contribuției de asigurări sociale se fac lunar de către angajator. Baza lunară de calcul la care angajatorul datorează contribuția de asigurări sociale o constituie fondul de retribuire a muncii și alte recompense. Recompensa reprezintă orice sumă, alta decât salariul, plătită de angajator în folosul persoanelor angajate prin contractul individual de muncă, al persoanelor aflate în raporturi de serviciu în bază de act administrativ ori prin alte tipuri de contracte civile în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii, inclusiv drepturile în natura reglementate prin acte normative sau contract colectiv de muncă, cu excepția drepturilor și veniturilor aferent cărora nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii.	Plățile făcute de angajator pentru procurarea vaccinului și serviciile de vaccinare anti-COVID-19 a salariaților entității se preconizează a fi efectuate din mijloacele fondului de retribuire a muncii acestea se vor considera recompense acordate de angajator. Tipurile de drepturi și de venituri din care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii sunt reglementate în anexa nr.3 la Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale. Angajatorul poate efectua vaccinarea anti-COVID-19 a salariaților din alte mijloace decât fondul de retribuire a muncii și în acest caz sumele respective nu sunt supuse asigurărilor sociale de stat obligatorii. Totodată, în Parlamentul RM a fost înregistrată inițiativa legislativă nr.57 din 03.03.21, care includea prevederi similare și aceasta a fost respinsă, dat fiind faptul că măsurile de asigurare a imunizării populației contra Covid-19 este asigurată de către stat și propunerea menționată este	În conformitate cu prioritățile de utilizare a mijloacelor financiare din fondul măsurilor de profilaxie aferente implementării programelor naționale și speciale în domeniul ocrotirii sănătății pentru anul 2021, aprobate prin Ordinul comun al MSMPS și CNAM nr.51/23-A din 28.01.21, în fondul măsurilor de profilaxie sunt prevăzute mijloace financiare pentru finanțarea achiziționării a 35.000 doze de vaccin anti COVID-19 în sumă de 6.127.000 lei pentru acoperirea vaccinală a contingentelor profesionale și cu risc sporit de infectare. Începând cu 1 ianuarie 2021, asigurarea obligatorie de asistență medicală a persoanelor angajate se efectuează din contul mijloacelor salariaților, potrivit alin.(2) din art.5 al Legii nr.1585/1998. Reieșind din politicile statului, Guvernul RM asigură gratuit populația cu vaccinuri anti-COVID-19 și acces gratuit la servicii de imunizare, indiferent de statutul persoanei angajat/neangajat.

				în derogare de la prevederile Legii nr.10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice, precum și de la prevederile Planului național de imunizare anti-COVID1-19	
02.	Elaborarea și promovarea unui proiect de lege prin care să fie diminuată vârsta și stagiul necesar de pensionare pentru limita de vârstă pentru lucrătorii care activează în condiții cu risc sporit pentru sănătate	Potrivit Strategiei reformei sistemului de pensionare în Republica Moldova, aprobată prin Hotărârea Parlamentului RM nr.141/1998, baza sistemului public de asigurare sociale o constituie pensia minimală garantată, acordată de către stat, persoanelor, care beneficiază de acest drept. Totodată, în Hotărârea sus – menționată se propune reducerea listei de profesii și funcții a cărora exercitare dă dreptul la pensie în condiții avantajoase, ulterior urmând să nu se mai stabilească astfel de pensii. Nu se consideră oportună rezolvarea, din contul asigurării cu pensii, a problemelor sociale ale persoanelor care efectuează lucrări în condiții nocive și grele. Or, asigurarea protecției sociale ale acestora este necesară din contul ameliorării condițiilor de muncă și al majorării salariului. Problema pensiilor în condiții avantajoase trebuie să fie rezolvată prin crearea de sisteme suplimentare profesionale obligatorii de asigurare cu pensii, luând în calcul și sustenabilitatea precară a bugetului public de asigurări sociale. <u>Având în vedere cele expuse supra, propunerea dată nu se susține.</u>	Începând cu 1 aprilie 2017 se aplică o nouă formulă de calcul al pensiei care este direct proporțional cu stagiul de cotizare realizat. Or, mărimea pensiei depinde de perioada totală de activitate a persoanei (stagiul total de cotizare) și salariul din care au fost achitate contribuții de asigurări sociale. Propunerea înaintată, implică o deviere de la principiile de bază de organizare și funcționare a sistemului public de asigurări sociale (principiile egalității și contributivității), respectiv, în vederea respectării principiilor menționate și asigurarea sustenabilității financiare și sociale a sistemului public de pensii, propunerea înaintată nu poate fi susținută.		
03.	Aplicarea unui mecanism de susținere directă a lucrătorilor în cazul în care și-au pierdut sursele de venit prin subvenționarea plății salariilor în caz de	În scopul stimulării agenților economici, organizațiilor necomerciale în vederea angajării persoanelor, care pe o perioadă de cel puțin 12 luni consecutive ce preced lunii de angajare nu au avut venituri salariale, precum și a persoanelor cu dizabilități, prin Hotărârea Guvernului nr.49/2021 a fost			

	suspendare a activității, șomaj tehnic/staționare în mărime de cel puțin al cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real	aprobat Regulamentul privind subvenționarea locurilor de muncă (MO nr.111 art.100 din 01.05.21)			
04.	Reducerea cotei TVA la produsele și mărfurile produse pe teritoriul RM	<p>Aplicarea cotei reduse a TVA, reprezintă o măsură a cărei implementare necesită a fi analizată prin prisma unor aspecte și principii bine-stabilite, și anume:</p> <p>a) cota redusă a TVA urmează a fi aplicată atât la mărfurile produse pe teritoriul țării, cât și la mărfuri importate. Orice modificare în legislația fiscală și vamală trebuie să fie efectuată în conformitate cu angajamentele internaționale asumate de către RM în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului, precum și în baza acordurilor de comerț liber ratificate, care expres prevăd neadmiterea discriminărilor și a politicilor de suport pentru producătorii autohtoni în detrimentul produselor importate. În acest context, se menționează că, potrivit art.152 din Acordul de Asociere între RM, pe de o parte, și UE și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, se acordă tratamentul național mărfurilor celeilalte Părți în conformitate cu art. III din Acordul General p/u Tarife Vamale și Comerț (GATT 1994), inclusiv cu notele interpretative ale acestuia. În acest sens, TVA trebuie să fie aplicată față de toți agenții economici, indiferent de originea produselor, atât la cele de import, cât și la cele autohtone;</p> <p>b) există resurse financiare suficiente în bugetul public național pentru acoperirea eventualelor pierderi</p>			

		<p>generale de aplicarea unei cote reduse a TVA;</p> <p>c) există certitudinea că o eventuală reducere a cotei TVA va determina creșterea consumului mărfurilor autohtone respective prin prisma diminuării prețului acestora;</p> <p>d) luarea în considerație a aspectelor ce caracterizează specificul economiei naționale.</p> <p>În acest sens, se menționează că, în scopul susținerii produselor autohtone se consideră oportun promovarea măsurilor de suport, a instrumentelor de stimulare și susținere bazate pe subvenționarea directă din partea statului.</p>			
05.	Creșterea salariului minim până la 50-60% din salariul mediu pe economie	<p>Pentru anul 2021 nu a fost posibilă bugetarea altor măsuri salariale speciale p/u angajații din sectorul bugetar, decât:</p> <ul style="list-style-type: none"> - introducerea sporului cu caracter specific personalului medical, inițiat în septembrie 2020, în mărime de 60% din suma anuală a salariilor de bază p/u personalul cu drept de a beneficia de acest spor; - respectarea uneia din garanțiile Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar privind indexarea anuală a valorii de referință utilizate la calcularea salariilor, cel puțin la nivelul prognozat al ratei inflației; - modificarea sistemului de contribuții aferente retribuirii muncii angajaților, ce asigură o creștere a salariului net lunar cu 1,5%; - retribuirea timpului de staționare în mărimea salariului de bază al personalului, stabilit la data dispunerii staționării, dar nu mai puțin decât mărimea minimă în sectorul bugetar (2200 lei), conform art.241 din Legea nr.270/2018; 			

		<p>- acordarea plăților compensatorii angajaților a căror salariu lunar, calculat cu 01.01.21, pentru o funcție cu durată normală a timpului de muncă, este mai mic decât 2200 lei, în conformitate alin.(2) art.27 din Legea nr.270/2018.</p> <p>Introducerea altor măsuri de natură salarială nu va avea acoperire financiară în cadrul resurselor financiare prevăzute în Legea bugetului p/u anul 2021.</p>			
06.	Menținerea ritmului de creștere a salariilor și neadmiterea acumulării restanțelor la plata acestora	<p>Una din garanțiile Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar este indexarea anuală a valorii de referință utilizate la calcularea salariilor, cel puțin la nivelul prognozat al ratei inflației, în funcție de posibilitățile bugetului public național. Plata privind achitarea salariilor este inclusă în prioritățile de finanțare a cheltuielilor bugetare, conform prevederilor art.67 lit. b) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, <u>astfel, nu se admit acumulări de restanțe la plata acestora.</u></p>	<p>Angajatorul este obligat să informeze în scris fiecare salariat despre părțile componente ale salariului. Formele și condițiile de salarizare, precum și mărimea salariilor în unitățile cu autonomie financiară, se stabilesc prin <u>negocieri colective sau, după caz, individuale între angajator și salariați/sindicat, în funcție de posibilitățile financiare ale angajatorului, și se fixează în contractele colective și în cele individuale de muncă.</u></p> <p>Potrivit art.1 alin.(2) din Legea nr.140/2001, Inspectoratul de Stat al Muncii exercită control de stat asupra respectării actelor legislative și a altor acte normative în domeniul muncii, securității și sănătății în muncă. Corectitudinea stabilirii salariului de bază și lichidarea restanțelor la plata salariilor este un domeniu primordial p/u planificarea strategică a activității de control a Inspectoratului.</p>		
07.	Acordarea biletelor p/u reabilitarea medicală în instituțiile balneosanatoriale, în mod prioritar, persoanelor care au suferit de pe urma infectării cu COVID-	<p>Prin implementarea acestei măsuri se va extinde numărul beneficiarilor, se vor necesita cheltuieli suplimentare, costul cărora nu este estimat, ceea ce contravine prevederilor art.131 alin.(6) din Constituția Republicii Moldova, precum că, nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare. <u>Totodată, subiectul</u></p>	<p>Asigurarea reabilitării/recuperării prin intermediul sistemului de asistență socială. Conform Legii asistenței sociale nr.547/2003, asistența socială este componentă a sistemului național de protecție socială, în cadrul căruia statul și societatea civilă se angajează să prevină, să limiteze sau să înlăture</p>	CNAS susține propunerea înaintată, totodată, menționăm că, întru evitarea problemelor din partea persoanelor asigurate cu diferite maladii cronice, care au depus anterior cereri de solicitare a biletului de	

	19 (alte decât pneumofibroză)	<u>dat ar implica elemente discriminatorii în raport cu ceilalți beneficiari. Prin urmare, pornind de la cele menționate, propunerea în cauză nu se sustine.</u>	efectele temporare sau permanente ale unor evenimente considerate drept riscuri sociale, care pot genera marginalizarea ori excluderea socială a persoanelor și a familiilor aflate în dificultate.	tratament, este necesară specificarea clară și exactă a maladiilor care oferă prioritatea propusă. În acest context este importantă opinia Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.	
08.	Asigurarea achitării în timp oportun și fără întârziere a indemnizațiilor p/u incapacitate temporară de muncă, precum și examinarea posibilității introducerii opțiunii de plată a acestora de către agenții economici la discreția angajatorului		<p>Potrivit art.4 din Legea nr.289/2004 privind indemnizațiile p/u incapacitate temporară de muncă și altele prestații de asigurări sociale, plata indemnizației p/u incapacitatea temporară de muncă cauzată de boli obișnuite sau de accidente nelegate de muncă, pentru primele 5 zile calendaristice de incapacitate temporară de muncă <u>se plătesc din mijloacele angajatorului</u>, însă nu mai mult de 15 zile cumulative pe parcursul unui an calendaristic în cazul mai multor perioade de incapacitate temporară de muncă. Totodată CNAS plătește din bugetul asigurărilor sociale, începând cu a 6 zi calendaristică, iar în cazul mai multor perioade de incapacitate temporară de muncă – începând cu prima zi după expirarea celor 15 zile cumulative.</p> <p>Potrivit pct.15 prim al Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor p/u incapacitate temporară de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.108/2005, indemnizația se stabilește de către casele teritoriale în temeiul informației din certificatul medical, transmise prin intermediul conexiunilor intersistemice securizate și autentificate prin semnătura electronică a persoanei</p>	<p>Potrivit pct.151 al Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor p/u incapacitate temporară de muncă aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.108/2005, indemnizațiile se stabilesc de către casele teritoriale în temeiul informației din certificatul medical, transmise prin intermediul conexiunilor intersistemice securizate și autentificate prin semnătură electronică a persoanei responsabile ale prestatorilor de asistență medicală. Concomitent, în conformitate cu prevederile pct.96 lit.b) al Hotărârii menționate mai sus plata indemnizațiilor se efectuează lunar, conform deciziilor aprobate privind stabilirea indemnizațiilor de către casele teritoriale – în cazul indemnizațiilor prevăzute la pct.12 și pct.37 lit.a) din contul bugetului asigurărilor sociale de stat.</p>	

			<p>responsabile ale prestatorilor de asistență medicală. Conform punctului 17 a Regulamentului menționat, <u>datele din certificatul medical transmise CNAS p/u stabilirea indemnizațiilor se examinează în termen de până la 15 zile calendaristice de la data recepționării acestora.</u> În caz în care informația prezentată este incorectă/incompletă, termenul de examinare se extinde până la apariția informației corecte/complete, dar <u>nu mai mult de 30 de zile.</u></p>		
09.	Compensarea cheltuielilor suportate de către salariați p/u necesitatea de a efectua testul la Covid-19, din fondurile asigurărilor medicale		<p>Testarea și investigarea persoanelor suspecte sau confirmative cu infecția Covid-19, în cadrul instituțiilor medico-sanitare publice, este acoperită integral din sursele Fondurilor asigurărilor de asistență medicală, astfel serviciile menționate fiind gratuite pentru toți cetățenii RM, indiferent de statutul lor asigurat/neasigurat. La nivel de asistență medicală primară este asigurată testarea prin prelevarea probelor în condiții de domiciliu.</p>		Prin Hotărârea Guvernului nr.1387/2007 cu privire la aprobarea Programului unic al asigurării obligatorii de asistență medicală, testele de diagnostic a infecției Covid-19 au fost incluse în Lista investigațiilor paraclinice la nivel de asistență medicală primară și specializată de ambulator, care se efectuează conform indicațiilor medicale și sunt acoperite din FAOAM. Angajatorul este în drept să acopere cheltuielile p/u testarea salariaților, sumele prenotate nefiind impuse cu impozit pe venit și nu sunt considerate facilități acordate de angajator.
10.	Lărgirea listei de medicamente compensate aferente tratamentului Covid-19 la domiciliu și reabilitării în condiții de domiciliu post-Covid		<p>Decizia de a asigura pacienții cu medicamente compensate conform schemei de tratament al infecției Covid-19 la domiciliu a fost primită la data de 15.12.20 de către Consiliul p/u medicamente compensate din fondurile de asigurare obligatorie de asistență medicală, în baza Protocolului clinic standardizat p/u medicii de familie ”Infecția cu coronavirus de tip nou Covid-19, ediția IV, aprobat prin Ordinul nr.1181/2020. Actualmente,</p>		Persoanele înregistrate la medicul de familie, atât asigurate, cât și neasigurate, în conformitate cu indicațiile medicale, au beneficiat de medicamentele p/u tratamentul infecției Covid-19 și tratamentului post-Covid, cu rata de compensare de 100% p/u copiii cu vârsta de 0-18 ani și în medie de 70% p/u adulți, inclusiv până în data 17.04.21. Concomitent, menționăm că toți pacienții puteau beneficia în mod gratuit de cel

			tratatamentul în condiții de ambulator a pacienților cu forme ușoare și moderate, se realizează cu medicamente compensate, atât persoanelor asigurate, cât și neasigurate, în conformitate cu Protocolul clinic standardizat p/u medicii de familie, ediția a V-a aprobat prin Ordinul nr.269/2021.		puțin o denumire comercială de medicament din cadrul unei denumiri comune internaționale din cele compensate parțial din fondurile de asigurare medicală obligatorie. Iar de pe 17.04.21 s-a decis majorarea ratei de compensare a medicamentelor pentru adulți de la 70 la 100%, precum și actualizarea listei de medicamente indicate în tratamentul Covid-19 în conformitate cu recomandările protocolului clinic standardizat nou PCN-371 ediția V.
11.	Personalizarea unei părți din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală care să poată fi utilizată p/u contractarea serviciilor medicale de laborator sau achiziționarea medicamentelor neacoperite de FAOAM				Promovarea măsurii respective va duce la fragmentarea și reorganizarea fundamentală a sistemului AOAM și, în consecință, va determina schimbarea sensului sistemului AOAM existent.